

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Instructie voor gebruik:

Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblijkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.

Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."

Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.

Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Besluit grondslag verplicht elektronisch procederen in civiele zaken

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

De civiele rechtspraak (rechtbanken, hoven, Hoge Raad) en professionele procespartijen (o.a. advocaten en bedrijven).

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De Raad voor de rechtspraak, de gerechten, professionele rechtsbijstandsverleners (o.a. advocaten) en gerechtsdeurwaarders.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Een eerdere versie van het besluit is voorgelegd aan de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht. Het ontwerpbesluit zal daarnaast aan de Raad voor de rechtspraak en een aantal betrokken beroepsorganisaties worden voorgelegd, waaronder in ieder geval de Nederlandse Orde van Advocaten, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders. Dit gebeurt gelijktijdig met de internetconsultatie.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Eind 2018 heeft de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) het Basisplan digitalisering civiel recht en bestuursrecht (hierna: het basisplan) vastgesteld. Dit basisplan gaat uit van het gefaseerd, per zaakstroom, openstellen van de mogelijkheid van elektronisch procederen bij rechtbanken en hoven. Als de invoering van elektronisch procederen in een zaakstroom op vrijwillige basis goed is verlopen, kan elektronisch procederen vervolgens voor professionele partijen (bijv. advocaten en bedrijven) voor die zaakstroom verplicht worden gesteld. Daarvoor is in civiele zaken nu nog een algemene maatregel van bestuur (AMvB) vereist. Die AMvB moet bovendien eerst worden voorgehangen in het parlement. Dit vormt een onnodige belemmering van de uitvoering van het basisplan. De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Stb. 2023, 183) maakt het daarom mogelijk om in een AMvB te regelen dat de verplichting tot elektronisch procederen in civiele zaken bij ministeriële regeling kan worden ingevoerd. Deze AMvB (het ontwerpbesluit) vormt de grondslag voor toekomstige ministeriële regelingen.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Zie onder 1a.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Het basisplan maakt het mogelijk om langs elektronische weg te procederen in steeds meer civiele zaakstromen bij rechtbanken en hoven. Zie onder 1a.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Uit een eerder digitaliseringsproject is de les getrokken dat het invoeren van verplicht elektronisch procederen in combinatie met een wijziging van regelgeving en automatisering van de werkprocessen niet werkt.

Het basisplan ziet uitsluitend op het ontsluiten van de mogelijkheid van elektronische aanlevering en uitwisseling van (proces)stukken en mededelingen. Het basisplan doet dit bovendien stapsgewijs - per zaakstroom - en met eerst een vrijwillige fase en daarna pas een verplichting tot elektronisch procederen. Dit ontwerpbesluit heeft tot doel de uitvoering van het basisplan te vereenvoudigen.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In dat geval zou voor het verplicht stellen van elektronisch procederen voor elke zaakstroom in civiele zaken de route van een AMvB met voorhang moeten worden gevolgd. Dit zou een onnodige belemmering vormen van de verdere uitvoering van het basisplan van de Rvdr.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Verruiming van de mogelijkheden voor elektronisch procederen in de civiele rechtspraak in overeenstemming met het basisplan van de Rvdr.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

16. Vrede, Justitie en Sterke publieke diensten.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

N.v.t.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

N.v.t.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Een vereenvoudiging van de verdere uitvoering van het digitaal toegankelijk maken van de Rechtspraak.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Het ontwerpbesluit wordt zekerheidshalve ter toetsing voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Dit gebeurt gelijktijdig met de internetconsultatie.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Dit ontwerpbesluit regelt voor civiele zaken dat bij ministeriële regeling een professionele partij (bijv. een bedrijf of advocaat) kan worden verplicht om langs elektronische weg te procederen.

Natuurlijke personen en informele verenigingen kunnen niet bij ministeriële regeling worden verplicht om elektronisch te procederen. Voor deze partijen kan een verplichting om elektronisch te procederen alleen worden ingevoerd op grond van een algemene maatregel van bestuur die eerst wordt voorgehangen in het parlement (de huidige situatie). Als zij worden bijgestaan door een professionele rechtsbijstandsverlener (bijv. een advocaat), kan deze rechtsbijstandsverlener wel tot elektronisch procederen worden verplicht bij ministeriële regeling. Dit onderscheid waarborgt dat partijen die geen gebruik kunnen maken van het internet of daarvoor onvoldoende expertise hebben, toegang tot de rechter behouden.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Dit ontwerpbesluit voorziet in de mogelijkheid om voor professionele procespartijen in civiele zaken bij ministeriële regeling een verplichting tot elektronisch procederen in te voeren. Dit vereenvoudigt de uitvoering van het basisplan van de Rvdr. Daarmee is de maatregel doeltreffend en doelmatig. Aangezien het slechts gaat om een "mogelijkheid" en niet om het daadwerkelijk verplicht stellen van elektronisch procederen, zijn er geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid (doenvermogen, regeldruk, handhaving). Ook de maatschappelijke impact is nihil.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?